

Troballa de la Mare de Déu de Bellvitge

L'Hospitalet de Llobregat

Ubicació

Comarca:	Barcelonès
Lloc/Adreça:	Bellvitge
Emplaçament	Barri de Bellvitge
Alçada:	5

Coordenades:

Latitud:	41.34743
Longitud:	2.10969
UTM Est (X):	425518
UTM Nord (Y):	4577709

Classificació

Número de fitxa	08101 - 448
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Tradició oral
Estil / època:	Modern
Segle	XVI-XVII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Obert
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Fitxes associades:	
<u>Santa Maria de Bellvitge</u>	
<u>Jaciment de Bellvitge</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dc., 07/02/2018 - 01:00

Descripció

Llegenda que narra com s'esdevingué la troballa de la Mare de Déu de Bellvitge i que diu així:

DE COM S'ESDEVINGUÉ LA TROBALLA DE LA VERGE DE BELLVITGE, altrament dita del Bell Viatge.

Hom conta que un mosso d'una casa de pagès de la Marina, coneguda per Can Esferrer, mentre duia de pastura un ramat de bous, observà que un dels animals tot corrent s'allunyava dels altres i s'aturava a furgar afanyosament amb el morro per terra, precisament a l'indret on avui es troba l'ermita.

Al capvespre, quan emmenava el ramat a fòc, fou pres d'un estrany neguit en veure com es despenia del firmament, amb suavitat, l'estel més lluminós (diréu una fruita madura quan deixa la branca) i anava a parar justament " ho hauria jurat " al mateix lloc on el bou furgava.

L'endemà, pressentint que s'esdevenia quelcom d'extraordinari, fou tot ulls per vigilar el ramat. Cap al tard, el mateix bou del dia abans repetí la singular feta. Intrigat, el mosso va atansar-s'hi i restà esbalaït en veure com tot, al seu redol, s'abrandava com si s'hagués calat foc. Fou tan intensa la llum, que se li feia difícil de seguir amb els ulls oberts, ensems que notava un rar defalliment. Embasardit, l'home s'escapà, cames ajudeu-me, per explicar la nova a qui li fos trobadís. Poca estona després retornava acompanyat d'una colla de camperols. Enfront del bou la llum persistia transfigurant-lo com una visió. El més valent s'avançà i, meravellat, descobrí una imatge de la Verge que emergia d'entre el brossam i l'herbei, disposats en forma de petita cova. Era una imatge petitona, d'una tosca simplicitat, però de la qual es despenia una corpnedora grandesa.

Al cap de poc temps, allí mateix, fou construïda l'ermita que, després de sofrir tota mena d'inclemències (del temps i dels homes), ha perdurat fins avui. Hom diu que la llenca de terra on és situada fou generosament ofrenada per Cal Famades, i que el terreny de la rodalia, llacarós i erm, s'anà trasmutant, des d'aquell moment, en la plana frutosa i ubèrrima que tots coneixem.

La llegenda segueix explicant que allí on fou descoberta la imatge brotà un roser de virtuts miraculoses contra el qual res no podrien les glaçades ni la mà de l'home. Un roser que jamai no moriria.

Història

Ermita pertanyent a la parròquia de Provençana dins la partida de Banyols. La primera referència documental és de l'any 995, en una venda que fa Eloi, dita Bonadona, a Ferriol i a la seva muller Fremosa. El topònim Amalvígia es documenta en el segle X i diverses ocasions en el segle XI. L'any 1057 també es documenta el mas de Malvitge, quan el matrimoni Gomar i Otula el venen, juntament amb la seva església. L'any 1211 és anomenat de Bellvitge quan Pere de Torrelles el ven al canonge Bernat de Sarrià. Del 1279 és la primera menció completa de la capella de Santa Maria de Bellvitge. Les referències són cada cop més freqüents. L'any 1372, el vicari general atorga llicència al rector de Provençana perquè digui dues misses els diumenges i festius, una a l'església de Santa Eulàlia i l'altra a la capella de Santa Maria de Bellvitge.

A partir del segle XV en gairebé cada segle hi ha constància documental de reconstruccions i obres a la capella de Bellvitge, motivades per les successives avingudes del riu, que anaven colgant-la progressivament. El 1493 tota la pedra necessària per a la seva reconstrucció fou donada per la ciutat de Barcelona. El 1571 es fa una concòrdia entre els obrers de la parròquia de l'Hospitalet i el mestre de cases Pere Duran, de Sant Andreu de Palomar, per raó de l'obra a practicar-hi. El 1600 es parla dels fons per a restaurar la capella. En la guerra dels Segadors va ser saquejada per les tropes del comte duc d'Olivares i es perdé la imatge que hi havia. El

1697 la capella sofrí un nou saqueig, aquest cop per part de les tropes franceses que assetjaven Barcelona durant el regnat de Carles II. En la guerra de Successió ho fou pels exèrcits borbònics al servei de Felip

d'Anjou. Després d'aquesta guerra es reconstruí ràpidament, perquè el 1718 es concedí llicència al rector de Provençana per a beneir la capella reedificada. Finalment la capella fou novament saquejada, pels francesos, el 1808. Sembla que aleshores es destruí la imatge que hi havia estat reposada el 1652.

En el segle XX tenim notícia de dues restauracions importants, posteriors a sengles riuades: la de 1958-59 i la del 1977. En la primera el patronat de Santa Maria de Bellvitge encarregà el projecte de restauració a l'arquitecte municipal Manuel Puig Janer, el qual hi afegí uns porxos a tramuntana i a migdia, i la decoració interior al pintor Joan Commeleran, que hi pintà uns murals, els quals, parcialment malmesos en la riuada del 1977, es perderen posteriorment per incúria en la restauració subsegüent.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT (1987). L'Hospitalet d'avui a demà. Una proposta per a ordenar i millorar la ciutat. L'Hospitalet de Llobregat: Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat, Àrea d'Urbanisme.

CASAS I FUSTER, Joan (1986). L'Hospitalet. Un passeig per la història. L'Hospitalet de Llobregat: Patronat Municipal de Comunicació, Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.

DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (ss/dd). Inventari del patrimoni arqueològic de l'Hospitalet de Llobregat. Barcelona.

ESTEVE CASTRO, A. (dir)(1996). L'Hospitalet de Llobregat. Guia del patrimoni històrico-artístic. Cervelló: Centre d'Estudis i Divulgació del Patrimoni.

GAVIN, Josep M^a; AINAUD DE LASARTE, Joan (1992). Inventari d'esglésies: Barcelonès I. Barcelona: Ed. Pòrtic.

LÓPEZ MULLOR, A. (1989). Excavacions a l'ermita de la Mare de Déu de Bellvitge, L'Hospitalet de Llobregat, Barcelonès. Campanyes 1979-1981; dins Identitats. Revista del Museu de L'Hospitalet, núm. 1, pp.17-27.

LÓPEZ MULLOR, A. (1979-1981). Memòria. De l'excavació de l'ermita de Nostra Senyora de Bellvitge (Hospitalet de Llobregat). Àrea de Coneixement i Recerca DGPC. Mem. núm. 2206.

PLADEVALL i FONT, Antoni; dir.(1992). L'Hospitalet de Llobregat: Santa Maria de Bellvitge; dins Catalunya romànica, vol. XX: Barcelonès, el Baix Llobregat i el Maresme. Barcelona: Fundació enciclopèdia catalana; pp.265 - 267.

VIVES BALMAÑA, E. (1989) . Estudi antropològic de les restes humanes de la necròpoli medieval de Bellvitge; dins Identitats. Revista del Museu de L'Hospitalet, núm. 1, pp.36-40.

DE COM S'ESDEVINGUÉ LA TROBALLA DE LA VERGE DE BELLVITGE, *altrament dita del Bell Viatge.*

Hon conta que un mosso d'una casa de pagès de la Marina, coneguda per Can Esferre,⁽¹⁾ mentre duia de pastura un ramat de bous, observà que un dels animals tot corrent s'allunyava dels altres i s'aturava a furgar a l'anyosament amb el morro per terra, precisament a l'indret on avui es troba l'ermita.

Al capvespre, quan emmenava el ramat a jòc, fou pres d'un estrany neguit en veure com es desprenia del firmament,⁽²⁾ amb suavitat, l'estel més lluminós (diríeu una fruita madura quan deixa la branca) i anava a parar justament - ho hauria jurat - al mateix lloc on el bou furgava.

L'endemà, pressentint que s'esdevenia quelcom d'extraordinari, fou tot ulls per vigilar el ramat. Cap al tard, el mateix bou del dia abans repetí la singular feta. Intrigat, el mosso va atansar-s'hi i restà eshalat en veure com tot, al seu redol, s'abrandava com si s'hagués calat foc. Fou tan intensa la llum, que se li feia difícil de seguir amb els ulls oberts, ensems que notava un rar defalliment.

Embassadit, l'home s'escapà, cames ajudeu-me, per explicar la nova a qui li fos trobadís. Poca estona després retornava acompanyat d'una colla de camperols. Enfront del bou la llum persistia transfigurant-lo com una visió. El més valent s'avançà i, meravellat, descobrí una imatge de la Verge que emergia d'entre el brossam i l'herbei, disposats en forma de petita cova. Era una imatge peticona, d'una tosca simplicitat, però de la qual es desprenia una corprendora grandesa...

Al cap de poc temps, allí mateix, fou construïda l'ermita que, després de sofrir tota mena d'inclemències (del temps i dels homes), ha perdurat fins avui. Hon dia que la llenca de terra on és situada fou generosament ofrenada per Cal Famades,⁽³⁾ i que el terreny de la rodalia, llacarrós i erm, s'anà trasmudant, des d'aquell moment, en la plana frutosa i ubèrrima que tots coneixem.

La llegenda segueix explicant que allí on fou descoberta la imatge brotà un roser de virtuts miraculoses contra el qual res no podrien les glaçades ni la mà de l'home. Un roser que jamai no moriria...

Ha plogut molt d'aleshores ençà. La nostra terra ha sofert tota llei de malveïtats. Arran de l'ermiteta de Bellvitge, encara avui, treu florida una constel·lació de rosers...

La primera referència documental sobre la Mare de Déu de Bellvitge i la seva ermita data de la darrereria del segle XIII.

Són particularment devots de la Verge de Bellvitge, ultra els hospitalencs, els veïns de Barcelona - als carrers de l'Hospital i de l'Espereria existiren a l'haue capelles sota la seva advocació -, els del Prat, de Cornellà, de Sant Boi, de Gavà, de Viladecans, etc.

El Patronat de Santa Maria de Bellvitge, destijant d'honorar degudament la nostra Verge page-seta, ha iniciat les obres de restauració de l'ermita durant l'any del Senyor de 1960, segons projecte de Manuel Puig i Janer, arquitecte. La decoració interior és a cura de Joan Commeleran. La nova imatge serà realitzada en talla de fusta per Rafael Rosés.

La Mare de Déu de Bellvitge, dins el terme de l'Hospitalet, al costat de l'autopiïsta de Castelldefels i a l'antessala mateix de Barcelona, vetlla per tots aquells qui van de viatge, allunyant-los de rutes perdedores i moïstrant-los el veritable CAMÍ.

Contribulu a l'obra de restauració de la seva ermita.

LAUS DEO